

Sobiranisme contra monarquia

EL TEMPS
El príncep Carles d'Anglaterra assisteix amb uniforme militar a una celebració a la catedral de Salisbury, al Regne Unit, el desembre del 2007.

La visita del príncep Carles d'Anglaterra al Quebec ha causat indignació entre els sobiranistes, que acusen la monarquia britànica de genocidi cultural. Algunes entitats independentistes han preparat actes de protesta per rebre el futur cap d'estat del Canadà.

“**S**enyor Carles Felip Artur Jordi, príncep de Gal·les, la vostra visita oficial al Quebec no és benvinguda. La vostra presència, en tant que re-

presentant d'una monarquia que des de fa segles ha volgut eliminar-nos, ho justifica plenament. La institució que representeu ens costa quaranta milions de dòlars l'any i un sondatge

recent mostra que el 86% dels quebequesos desitgen trencar el lligam amb la monarquia britànica.” Amb aquestes paraules tan contundents, Mario Beaulieu, president de la Societat Sant Joan Baptista de Mont-real, va voler mostrar l'oposició d'aquesta entitat a la visita que el príncep Carles d'Anglaterra fa aquesta setmana al Quebec, en un viatge oficial al Canadà de deu dies de duració. Les paraules de Beaulieu, extretes d'una carta enviada al príncep, en què s'exigeix que la corona britànica demani excuses pel genocidi cultural perpetrat, segons ell, contra els francòfons d'Amèrica, són una mostra de

l'estat d'opinió que envolta aquesta visita. La Societat Sant Joan Baptista és la institució dedicada a la defensa de la cultura francòfona més antiga del Quebec, amb més de 175 anys d'història.

El príncep Carles d'Anglaterra, hereu de la corona britànica, va començar la seva visita oficial al Canadà el dilluns 2 de novembre; un viatge que l'ha portat pels principals llocs del país, entre els quals les grans ciutats, com la capital, Ottawa, i també Toronto. És la quinzena vegada que el príncep Carles visita el Canadà, tot i que aquesta vegada l'acompanya, per primer cop, la seva esposa, Camilla Parker-Bowles, amb qui es va casar el 2005. De fet, molts analistes consideren que el principal objectiu de la corona britànica és vendre als canadencs la idea del futur rei Carles i la seva reina consort. Segons Robert Finch, president de la Lliga Monàrquica del Canadà, "no hi ha lligam entre Carles i els canadencs i aquesta visita és l'ocasió que tenim de restablir-ne amb el futur rei, i també una ocasió per a ell d'enfortir el seu paper en tant que futur cap d'estat".

Això no obstant, oficialment, segons el responsable de comunicació del príncep Carles, la visita al Canadà ha respost a tres objectius, el principal dels quals ha estat mostrar tot el respecte a l'exèrcit canadenc, atès que l'hereu de la corona britànica és coronel en cap de vuit dels seus regiments. "En aquest moment, les forces armades canadenques estan desplegades a l'Afganistan i fan una contribució enorme a la pau mundial. Ses alteses reials els volen retre homenatge", ha assegurat Paddy Harverson, cap de premsa del príncep Carles.

Els altres objectius de la visita de Carles de Gal·les al Canadà han estat relacionats amb el medi i la joventut. En aquest sentit, al llarg del viatge, el príncep ha visitat diverses organitzacions de joves, com també centres que desenvolupen iniciatives ambientals, on ha parlat de la necessitat de fer més inversions en aquests àmbits. Segons informacions publicades a la premsa canadenca, les despeses de l'estada dels prínceps de Gal·les, que han fet el viatge acompanyats

Dos terços dels canadencs de menys de 25 anys opinen que la monarquia britànica és una cosa retrògrada

d'una quinzena de col·laboradors, les ha assumides el govern federal del Canadà.

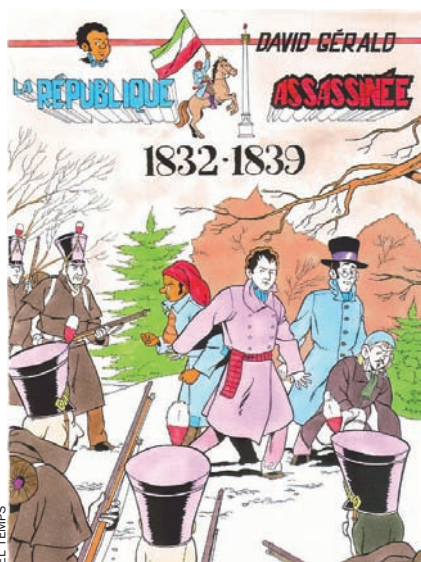
Debat obert. Per tot això, la visita del príncep Carles ha tornat a obrir el debat sobre si és convenient que el Canadà, com tants estats membres de la Commonwealth, tingui per cap d'estat la reina d'Anglaterra. Un sondatge efectuat l'estiu passat per una empresa privada mostrava que un 65% dels canadencs opinen que Elisabet II hauria de ser la seva última reina. Per aquesta raó la visita del príncep Carles ha arribat en un moment delicat, sobretot tenint en compte que la reina té a hores d'ara 83 anys d'edat. Mentre Robert Finch, president de la Lliga Monàrquica, considera que al Canadà "les idees republicanes no tenen gaire suport", algunes organitzacions són del parer contrari. És el cas, per exemple, de l'entitat Ciutadans i Ciutadanes per una República Canadenca. "És veritablement inútil que tinguem dos caps d'estat. No tan sols hem de pagar per la visita de la reina, sinó que a més a més hem de pagar per acollir tota la seva família, germanes, germans, cosins, cada vegada que vénen a fer un *tour*. És completament ridícul", ha declarat a la premsa canadenca Tom Freda, el president d'aquesta entitat. Al seu torn, Pierre Vicent, un altre representant de Ciutadans i Ciutadanes per una República Canadenca, ha estat igual de taxatiu. "Cal començar a preparar el terreny per tal que puguem esdevenir un país plenament sobirà quan arribi el moment." Igualment, l'historiador Michael Behiels, de la Universitat d'Ottawa, opina que a partir d'ara s'obre un període difícil per a la monarquia. "Els dos o tres decennis vinents, els canadencs hauran de prendre decisions importants", ha declarat aquest historiador a la premsa del seu país, convençut que un futur republicà és una cosa que cal considerar seriosament. "És una qüestió de temps. Tot dependrà

de la manera com el príncep Carles regni", afegeix.

Sigui com sigui, el lloc del Canadà on el debat sobre el futur de la monarquia ha adquirit més força és al Quebec, on diversos grups sobiranistes han preparat una rebuda hostil al príncep Carles. Cal tenir en compte que la darrera vegada que el príncep va posar els peus al Quebec fou l'any 1976, amb motiu de la celebració dels Jocs Olímpics de Mont-real. De fet, la corona britànica ha procurat d'evitar les visites al Quebec tant com ha pogut, sobretot perquè en l'imaginari col·lectiu dels quebequesos encara es recorda amb amargor l'anomenat *Dissabte de la matraca*; un esdeveniment que va tenir lloc l'any 1964 durant una visita de la reina Elisabet II a la ciutat de Quebec, la capital. Aquella vegada la policia va impedir la celebració d'una manifestació de protesta, empresonant-ne el principal organitzador, cosa que va derivar en greus enfrontaments amb els independentistes quebequesos. La reina d'Anglaterra no ha tornat mai més al Quebec d'aleshores ençà, tot i que sí que va anar a Mont-real per l'exposició universal del 1967, on va ser escridassada i rebuda amb el llançament d'ous, i també, ja per darrera vegada, va visitar aquesta ciutat amb motiu dels Jocs del 1976.

Manifestacions contràries.

D'aquesta forma, 33 anys després, els independentistes quebequesos esperen amb indignació l'arribada de l'hereu de la corona britànica. "De segur que estem preparats per protestar, per mostrar el nostre descontentament i aprofitar aquest esdeveniment per recordar el passat etnocida de la corona britànica vers els francòfons d'Amèrica", va declarar Mario Beaulieu, president de la Societat Sant Joan Baptista, en una entrevista al diari *La Presse Canadienne*. En una línia semblant, Patrick Bourgeois, líder de la Xarxa de Resistència Quebequesa, ha mostrat el rebuig a

Portada d'un còmic realitzat per Jocelyn Jalette, el protagonista del qual és David Gérald, un patriota quebequès que lluita per la república. El còmic s'inspira en les revoltes patriòtiques dels anys 30 del segle XIX, que foren fortament reprimides pels anglesos.

la visita del príncep Carles. “Històricament, els monarques britànics han evitat com la pesta el Quebec. Sabien que els ciutadans d'aquí eren profundament republicans i que veien la corona com l'origen del tots els seus mals. El 2002 la reina Elisabet va evitar de venir al Quebec per no aixecar polèmica. Ara, el 2009, Stephen Harper [el primer ministre del Canadà] i el fill d'aquesta reina que no acaba mai de regnar semblen decidits a arriscar-se. Potser creuen que l'actual generació de quebequesos i de militants independentistes s'oposarà de forma menys visceral que en el passat a la presència de la corona britànica en territori quebequès. Però s'equivoquen de mig a mig”, assegura aquest dirigent independentista.

Segons les entitats sobiranistes, la corona britànica hauria de demanar perdó als quebequesos per tot un seguit de motius. A la carta enviada al príncep Carles, Mario Beaulieu, en nom de la Societat Sant Joan Baptista, reclamava a l'hereu de la reina d'Anglaterra una disculpa per l'etnocidi causat pels britànics a partir del 1763, quan Nova França, la denominació antiga del territori que avui ocupa el Quebec, va passar a mans de l'imperi britànic. Entre més coses, els sobiranistes acusen el Regne Unit de ser responsable de la de-

portació de més de 12.000 acadians, els descendents dels colons francesos que s'establiren a Amèrica del Nord a principi del segle XVII i dels quals van morir uns quants milers a partir del 1713, arran de la conquesta per part dels britànics. Així mateix, a la carta escrita per Beaulieu al príncep Carles, se li demana que mostri penediment per l'execució dels líders de les revoltes patriòtiques que van tenir lloc el 1837 i el 1838, a més de la de Louis Riel, líder del poble *métis*, l'any 1885; una altra de les comunitats autòctones del Canadà, formada per descendents dels primers pobladors amerindis i europeus. Políticament, els sobiranistes retreen a la monarquia britànica el fet d'haver instituit un Canadà anglòfon amb l'aprovació de l'acta d'Unió del 1840 i també de donar suport a la Constitució del 1982, que fou aprovada per totes les províncies del Canadà tret del Quebec. “Mentre la corona britànica no reconegui els seus errors, nosaltres donarem suport a les manifestacions contra la seva presència i aprofitarem l'avinentesa per divulgar el comportament etnocida de la corona britànica vers els francòfons de l'un extrem d'Amèrica a l'altre”, anuncia Mario Beaulieu. Malgrat aquests advertiments, els líders de les principals organitzacions independentistes quebequeses, contràries a la visita del príncep Carles, no han donat detalls sobre els actes de protesta que han preparat, tot i que asseguren que, contràriament a allò que passava anys enrere, es manifestaran sense violència. “No tenim cap necessitat de portar a terme actes violents, com en el passat, per mostrar a tot el món que els quebequesos no volem la monarquia”, ha assegurat Pierre Schneider, un dels líders del Comitè Nacional Republicà del Quebec i antic membre del Front d'Alliberament del Quebec, un grup independentista revolucionari que els anys 60 va responsabilitzar-se de més de 200 atemptats amb bomba.

Enrenou a la Commonwealth. Mentrestant, els sondatges fets els darrers dies mostren clarament un distanciament del jovent vers la monarquia britànica. El resultat d'un

Els sobiranistes responsabilitzen el Regne Unit de la deportació de més de 12.000 acadians

estudi encarregat per una associació anomenada Amics Canadencs de la Família Reial, difós la setmana passada per Ràdio Canadà, mostren que dos terços dels canadencs de menys de 25 anys opinen que la monarquia britànica és una cosa retrògrada. En una línia semblant, un sondatge elaborat pel diari *The Globe and Mail* palesa que un 65% dels quebequesos són contraris al sistema de monarquia constitucional que hi ha al Canadà. Aquest mateix sondatge va mostrar, a més, que al Quebec el percentatge d'oposició a la monarquia arriba al 86% de la població.

Segui com vulgui, la visita del príncep Carles d'Anglaterra al Canadà ha servit per a escalfar el debat en un país on, a diferència d'alguns altres estats membres de la Commonwealth, fins ara no havia estat gaire intens. A Austràlia, en canvi, on el 54% dels ciutadans van rebutjar el model republicà en un referèndum fet el 1999, el vent bufa ara contra la monarquia. L'actual primer ministre, el laborista Kevin Rudd, és favorable a la república i, de fet, el 2007 es convertí en el primer cap de govern australià que no va esmentar la reina en el seu discurs d'investidura. Pierre Vincent, representant de Ciutadans i Ciutadanes per a una República Canadenca, es mostra convençut que el seu país seguirà les passes de més membres de la Commonwealth: “Austràlia, Nova Zelanda, Barbados i Jamaica s'han llançat a la cursa cap a la república”. Segons que assenyala la setmanari britànic *The Economist* la setmana passada, el rebuig a la monarquia a Austràlia és del 51% i a Nova Zelanda del 42%. Sembla, doncs, que tot plegat és només una qüestió de temps.

Xevi Camprubi